

Aztreonam'ın Cerrahi Enfeksiyonlarındaki Yeri

Dr. BURÇİN KUTLAY

Aztreonam'ın Cerrahi Enfeksiyonlarındaki Yeri

PROFESÖRLÜK TAKDİM TEZİ
DR. BURÇİN KUTLAY
1989

Aztreonam'ın Cerrahi Enfeksiyonlarındaki Yeri

Burçin KUTLAY*

ÖZET

Aztreonam (Azactam) Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Kliniğinde cerrahi enfeksiyonu olan 16 hastada tek antibiyotik olarak kullanıldı. Hastalardan 7'sinde, postoperatif dönemde gelişmiş enfeksiyon vardı, 4 hastada acil cerrahi müdahale esnasında enfeksiyon mevcuttu. Beş hastada ise Aztreonam profilaktik olarak kullanıldı. Doz 15 hastada 12 saatte 1 gr. 1 hastada 8 saatte 0.5 gr. idi ve tüm hastalarda İV yolla uygulandı. Ondört hasta klinik şifa, 2 hastada klinik salah elde edildi. Hiçbir olguda ilacın kesilmesini gerektirecek yan etkiye rastlanmadı. Bulgularımız Aztreonam'ın primer veya postoperatuar sekonder cerrahi enfeksiyonlarda etkili ve toleransı iyi olan bir antibiyotik olduğu kanaatini vermektedir.

SUMMARY

Aztreonam In Surgical Infections

Aztreonam (Azactam) has been used as the sole antibiotic in the surgical clinic of the Medical Faculty of Uludağ University for the treatment of 16 patients with surgical infections. In 7 patients infection had developed in the post-operative period while 4 patients were found to have infection during emergency surgery and Aztreonam has been used as the prophylactic antibiotic in 5 patients. The dosage used was 1 gr. every 12 hours in 15 patients, 0.5 gr. every 8 hours in 1 patient. All administrations were made by IV route. Clinical cure was obtained in 14 cases and clinical improvement in 2 cases. No side effects or toxic effects were observed. Our results indicates that Aztreonam, an antibiotic is effective and tolerated agent for the treatment of primary or post-operative secondary surgical infections.

Aztreonam (Azactam) ilk monobaktam olup güçlü bakterisid ilaçlardan biridir¹. Spektrumunun aminoglikozidlere, sefalosporinlere ve geniş spektrumlu penisilinlere nazaran daha geniş olduğu ve pseudomonas aeruginosa, enterobakter, gram negatif bakterilerin beta laktamaz üreten çoğu şuşuna etkili olduğu belirtilmektedir².

* Doç. Dr.; Uludağ Univ. Tıp Fak. Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Öğretim Üyesi.

MATERYAL VE METOD

Bu çalışmada Genel Cerrahi Kliniğinde ameliyat edilen 5 hastada profilaktik olarak, 7 hastada postoperatif dönemde gelişen enfeksiyon nedeniyle ve acil girişim uygulanan 4 hastada olmak üzere toplam 16 olguda Aztreonam (Azactam) kullanıldı.

Olgular 4-60 yaş arası, 7 kadın 9 erkek hasta idi. Antibiyotığın uygulanmasından önce (profilaktik olgular hariç) tüm olgulardan enfeksiyon kaynaklarından mikrobiyolojik kültür için materyal alındı. Bunu takiben hemen Aztreonam uygulanmasına başlandı.

Tüm olgulara İ.V. olarak verilen Aztreonam 15 hastaya 12 saatte 1 gr. 1 hastaya ise 8 saatte 0.5 gr. olarak uygulandı.

Başka hiçbir antibiyotik verilmedi ve tedavi süresince hastaların vücut ısıları, enfeksiyonlarına ait klinik semptom ve bulgular izlendi. Tedavi sonunda hastalar tekrar gözden geçirildi ve akut enfeksiyonun bütün semptom ve bulgularının ortadan kalkması klinik şifa (A), akut enfeksiyonun sadece semptomlarının kaybolması salah (B), akut enfeksiyonun semptom ve bulgularının düzelmemesi ise klinik başarısızlık olarak değerlendirildi.

Emniyet değerlendirilmesi için hastaların tedavi öncesi, tedavi sırasında ve sonrası tam kan, transaminazlar, üre, kreatinin, tam idrar ölçümleri yapıldı.

BULGULAR

Selektif olarak ameliyat edildikten sonra postoperatif dönemde akut enfeksiyon semptom ve bulguları ortaya çıkan 7 hastadaki enfeksiyon kaynakları ve tesbit edilen patojen ajanlar Tablo I'de gösterilmiştir.

Tablo: I
Hastalardaki Enfeksiyon Kaynakları ve Patojen Ajanlar

Hasta No.	Gelişen Enfeksiyon	Kültür Mat.	Patojen
1.	Yara enfeksiyonu	Süpürasyon mayi	Proteus
2.	Subhepatik abse	Süpürasyon mayi	E. Coli
3.	Pneumoni	Balgam	Staph. aureus
4.	Yara enfeksiyonu	Süpürasyon mayi	Proteus
5.	Yara enfeksiyonu	Süpürasyon mayi	Staph. aureus
6.	Barsak enfeksiyonu	Gaita	Salmonella thiphimirium
7.	Yara enfeksiyonu	Süpürasyon mayi	E. Coli

Tablo II'de bu hastalar uygulanan Aztreonam (Azactam) dozu ve toplam miktarı ile tedavi sonuçları görülmektedir.

Acil olarak girişim yapılan 4 hastanın enfeksiyon kaynakları ve müdahale esnasında alınan kültür materyellerinin yeri ve üreyen patolojik ajanlar ise şu şekildedir (Tablo: III).

Tablo IV'de Acil olgulardaki Aztreonam uygulaması sonuçları görülmektedir.

Tablo: II
Aztreonam (Azactam) Dozu ve Sonuçlar

Hasta No.	Dozaj (24 saat)	Tedavi Süresi (Gün)	Sonuç
1	2 gr. (2x1)	5	A
2	2 gr.	11	B
3	2 gr.	5	A
4	2 gr.	10	A
5	2 gr.	5	A
6	2 gr.	7	B
7	2 gr.	5	A

Tablo: III
Acil Girişim Yapılan Hastalardaki Enfeksiyon Durumu

Hasta No.	Gelişen Enfeksiyon	Kültür Mat.	Patojen
1	İntraabdominal abse	pü	Enterobakter Citrobakter
2	Akut Kolesistit	Safra	Enterobakter
3	İntraabdominal abse	pü	Enterobakter
4	İntraabdominal abse	pü	E. Coli

Tablo: IV
Acil Cerrahi Girişim Yapılan Hastalarda Aztreonam (Azactam)
Dozu ve Sonuçları

Hasta No.	Dozaj	Tedavi Süresi (Gün)	Sonuç
1	1.5 gr	7	A
2	2 gr.	7	A
3	2 gr.	8	A
4	2 gr.	10	A

Profilaktik uygulamada ise 5 hasta takip edilmiştir. Bu uygulamada dozaj preoperatif dönemde 1 gr., peroperatuar 1 gr., postoperatif dönemde ilk 24 saatte 2 gr. olarak uygulanmıştır.

Profilaktik uygulamadan sonra 5 hastada da enfeksiyon kaynağına rastlanmamıştır.

Yapılan kan tetkiklerinde Aztreonam kullanılan hastalarda tedaviye bağlı sapmalara rastlanmamıştır. Ayrıca bu hastalarda herhangi bir yan etki de gözlenmemiştir.

TARTIŞMA

Aztreonam'ın özellikle gram (-) bakterilerde olmak üzere çok geniş spektrumlu bir antibakteriyel olduğu bildirilmektedir^{3,4}. Ajanın bu özelliği yanında yan etkilerine dair bir gözlem olmaması kullanım alanını arttırmaktadır⁵.

Gerçekten bizim olgularımızda da uygulama sırasında ilacın kesilmesini gerektirecek herhangi bir semptom yada bir laboratuvar patoloji gelişmemiştir.

Beta-laktam ihtiva eden antibiotikler, aminoglikozidler, trimethoprim/sulfamethoxazole ile Azactom'in kombinasyonu sinerjistik etki meydana getirir⁶. Yalnız bazı gram negatif mikroorganizmalarda (P. aeruginosa, S. marcescens, Enterobakter, citrobakter freundii, Morganella morgani) olay tam tersi olarak antagonist etkiye meydana getirebilir⁷. Bu nedenle ciddi enfeksiyonlarda Azactam ile birlikte diğer antibiotiklerin kombinasyonu yapılırken antibiogram sonuçlarına göre hastayı değerlendirme gerektiği görüşü ortaya çıkmaktadır.

Antibiogram sonucundan üreyen mikroorganizmanın cinsi ve hassas olduğu antibiotik gözönüne alınarak kombinasyon uygulanması gerekmektedir.

SONUÇ

İlk monobaktam olan Aztreonam'ı (Azactam) kullandığımız 16 olgumuzda 14 olguda klinik şifa sağlamamız Aztreonam'ın (Azactam) gerek cerrahi inflamatuvar hastalıklarda ve gerekse postoperatuar gelişen sekonder enfeksiyonlarda etkili ve toleransı iyi olan geniş spektrumlu bir antibiotik olduğu kanısını desteklemektedir.

KAYNAKLAR

1. HEROLD, C.N.: Aztreonam: A novel monocyclic beta-lactam antibiotic. The Am. J. of Med., 78: 1, 1985.
2. BRODGEN, R.N., HEEL, R.C.: Aztreonam: A review of its Antibacterial Activity, Pharmacokinetic Properties and Therapeutic Use Drugs, 31: 96, 1986.
3. BUSH, K., FREUDENBERGER, J., SYKES, R.B.: Interaction of Aztreonam an related monobactams with beta-lactamases from gram negative bacteria. Antimicrob. Agents. Chemother., 22: 414-420, 1982.
4. WILLIAM, J., SIMONS, TERRENCE, J.L.: Treatment of gram negative infections with Aztreonam. The Am. J. of Med., 78: 11-17, 1985.
5. GRENBORG, R.N., REILLY, P.M., LUPPEN, K.L., MILLIAN, R.M.: Treatment of serious gram negative infections with Aztreonam. The Roy. Soc. of Med., 89: 119-124, 1985.
6. ALLAN, J.D., MOLLERING, R.C.: Antimicrobial combinations in the Therapy of infections Due to gram negative bacilli. The Am. J. of Med., 78: 65-76, 1985.
7. ACAR, J.F., SABATH, L.D., RUCH, W.A.: Antagonism of the antibacterial action of some penicillins by other penicillins and cephalosporins. J. Clin. Invest., 55: 446-453, 1975.

Doç. Dr. Burçin KUTLAY
Uludağ Üniv. Tıp Fakültesi
Genel Cerrahi Anabilim Dalı
BURSA